

Miben áll a **bencés spiritualitás**. Abból indulunk ki, amit gyakran a bencés szerzetesség legjellemzőbb vonásának tartanak, vagyis az *Opus Dei*-ből, a liturgia ünnepléséből. Bár Szent Benedek Regulája nagyon különböző módon ölt testet az egyes monasztikus családokban, mégis **a napi tevékenységeknek az imaórák liturgiájának ünneplése köré szervezése marad közöttük a legjelentősebb egységesítő elem**. Ezt még az is könnyen felismeri, aki egyébként semmit sem tud a bencés életről.

Megvan a jelentősége annak, hogy a bencés Regulában Krisztus szeretetét és az *Opus Dei*-t ugyanaz a primátus illeti meg, amit mindkét esetben a nihil határozószó fejez ki: „*semmit* elébe ne tégy Krisztus szeretetének”, és „az istenszolgálatnak *semmit* elébe ne tegyenek”. Ez a párhuzam – még akkor is, ha nem feltétlenül szándékolt – kifejezi valami lényegeset az *opus Dei* kifejezésnek tulajdonítható értelemről: az *opus Dei* és Krisztus szeretete ugyanazon valóság, és ezért ugyanaz az elsőség illeti meg őket.

Krisztus szeretete itt **mindenekelőtt Krisztus irántam és irántunk való szeretetét jelenti**, és csak ezután az én szeretetemet, a mi szeretetünket Krisztus iránt. Fel kell tehát tennünk a kérdést magával az *opus Dei* kifejezéssel kapcsolatban: miért nevezzük az **imaórák liturgiájának közösségi ünneplését opus Dei-nek**, vagyis „az Isten és nem az ember művének”? Teológiai nézőpontból a válasz egyszerű: azért, mert a liturgia annak befogadása és ünneplése, amit egyedül Isten tesz, egyedül Isten ad.

János evangéliuma egyaránt ír Isten műveiről, többesszámban, és Isten művéről, egyes számban. Többesszámban akkor, amikor Jézus azt mondja: „Higgyetek nekem: én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van! Legalább e művek miatt higgyetek! Bizony, bizony, mondom nektek: aki hisz bennem, **azokat a műveket** viszi majd véghez, amelyeket én teszek, sőt ezeknél nagyobbakat is véghezvisz, mert az Atyához megyek” (Jn 14,10-12). Egyesszámban pedig a következő szakaszban: „Ekkor megkérdezték tőle: Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző munkát végezzünk? Jézus ezt felelte nekik: Az az **Istennek tetsző munka** (az *opus Dei*), hogy **higgyetek abban, akit ő küldött**” (Jn 6,28-29). Amikor a tanítványok megkérdezik, milyen az istenes munka, vagyis azok, amiket az embereknek *Istenért* kell elvégezniük, akkor Jézus váratlan módon nézőpontot váltva válaszol: mielőtt az emberek *Istenért* végzett műveiről beszélnének, **előbb Istennek az emberért végzett művét kell befogadnunk**, az *opus Dei*-t, vagyis azt, **amit Isten végez bennünk**, tehát a **hit ajándékát**. A hit ajándéka pedig jánosi és újszövetségi értelemben tudvalevőleg nem csak a hit tartalmát (amit hiszek) fedi, hanem mindenekelőtt az **istenkapcsolat ajándékát**, az Istennel ápolt *communio* (közösség) adományát.

Alapvető teológiai felismeréshez érkeztünk: az *opus Dei* nem más, mint amit **Isten visz végbe bennünk**. Isten kegyelme és adománya: *communio*, szövetség, kiengesztelődés. Ez a hit számunkra ajándék: kegyelem, ami lényegét tekintve közösségi. Ez az ajándék és kegyelem **hálaadássá** (eucharisziává) alakul át, ami lényegét tekintve megint csak **közösségi** jellegű.

Szent Benedek Regulájában a „*nihil operi Dei praeponatur*” nem azt akarja tehát mondani, hogy „semmit elébe ne tegyünk annak, amit *nekünk* kell Istenért végeznünk”, hanem azt, hogy „**semmit elébe ne tegyünk annak, hogy befogadjuk és megünnepeljük, amit Isten tesz értünk**”, vagyis hogy **befogadjuk és megünnepeljük az üdvösség bennünk megvalósuló isteni művét**, a szövetséget, a kiengesztelődést, az Istennel ápolat *communiót*.

Innen szemlélve egészen más megvilágítást nyer, hogy miben is áll az *Opus Dei*. Helyreáll **az Úr kezdeményezésének és cselekvésének primátusa**. Nem azon van többé a hangsúly, hogy *mi* hogyan ünnepeljük az imaórák liturgiáját, vagyis nem a formán, hanem azon, amit **az Úr valósít meg a liturgián keresztül**.

Ebből a nézőpontból az, hogy „semmit elébe ne tegyünk annak, hogy befogadjuk és megünnepeljük, amit Isten tesz értünk” elsősorban azt jelenti, hogy **folyamatosan megengedjük, hogy Isten Igéje összehívjon (con-vocare) bennünket ebben a Szövetségben**, vagyis engedjük magunkat **egyre mélyebben kiengesztelni az Atyával és a testvérekkel**. Azt is jelenti továbbá, hogy **folyton válaszolunk erre** a kegyelemre az eucharisztikus ünneplés hálaáldozatával és annak kiterjesztéseként a zsoltározással, ami lényegét tekintve közösségi természetű. A liturgiában a kegyelmet, **Isten ajándékát ünnepeljük, hálát adunk a kegyelemért**, vagyis ajándékot az ajándékért. Így válunk **Krisztussal egyesülve Istennek szentelt áldozattá**. Ez azt is jelenti továbbá, hogy **engedjük kifejeződni, megnyilvánulni ezt a szövetséget, ezt a kiengesztelődést, ezt a communiót az életünkben**, hogy az ténylegesen ennek a lényegét tekintve közösségi természetű kegyelemnek a *jelév* válhasson: ha ez az a kegyelem, amiben részesülünk, **ha valóban nyitott és őszinte szívvel fogadjuk**, akkor **az láthatóvá lesz közösségi életünk minőségében** (és termékenységében).